

Dosarul nr. 3ra-920/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (jud. D. Crigan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol)

DECIZIE

18 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul:

Judecătorii:

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

Nina Vascan

Nicolae Craiu

examinând recursul depus de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Rodica Reșitca împotriva Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ, restabilirea la serviciu, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 26 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost respins apelul depus de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova și a fost menținută hotărârea din 3 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 23 martie 2018, Rodica Reșitca a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ, restabilirea la serviciu, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat, că în baza ordinului nr.85-p din 29 aprilie 2008 emis de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a fost angajată în funcția specialist principal al secției știință și învățământ.

A menționat că, pe parcursul a 10 ani de activitate nu a avut abateri disciplinare, motiv pentru care a fost apreciată corespunzător, prin acordarea gradelor de calificare superioare, cel mai mare fiind gradul de calificare de consilier de stat de clasa I-a. De asemenea, a fost promovată succesiv în ierarhia funcțiilor de serviciu de șef-adjunct, șef-interimar și șef al Direcției știință, formare profesională și extensiune rurală, ulterior reorganizată în Direcția știință, educație și extensiune rurală.

A precizat că, conform Hotărârii Guvernului nr. 594 din 26 iulie 2017 cu privire la restructurarea administrației publice centrale de specialitate, s-a modificat denumirea Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor în Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, ce urma să se reorganizeze prin absorbția Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și a Ministerului Mediului, preluând domeniile de activitate și devenind succesor de drepturi și obligații al acestora.

Drept urmare, la 13 octombrie 2017 Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova a emis ordinul nr. 507-p privind transferul reclamantei în funcția de șef al Serviciului știință, educație și extensiune rurală.

Ulterior, în temeiul art. 58 lit. g), art.59 alin. (1), (8), art. 61 lit. c), art. 64 alin. (1) din Legea nr. 158 - XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, pct. 63, pct. 67 din Regulamentul cu privire la comisia de disciplină, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, anexa nr. 7 a fost emis de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova ordinul nr.79-p din 6 februarie 2018, prin care reclamantei Rodica Reșitca i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară „destituirea din funcția publică” de șef al Serviciului știință, educație și extensiune rurală, începând cu 13 februarie 2018.

Reclamanta a specificat că, drept temei de emiteră a ordinului enunțat a servit faptul, că la 23 ianuarie 2018 a expediat un demers conducătorilor și adjuncților instituțiilor publice din sfera științei, inovării și educației din subordinea Ministerului, care conține o viziune proprie, contrară poziției oficiale a Ministerului, care urma să fie organizată la indicația lui Ion Balan, deputat în Parlamentul Republicii Moldova, la 24 ianuarie 2018. În fapt, angajatorul a constatat că, prin acțiunile date, au fost aduse prejudicii de imagine și inconsecvență în luarea și adoptarea deciziilor de către conducătorul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova. Astfel, acțiunile întreprinse de către funcționarul public vizat au intrat în contradicție cu decizia ministrului de avizare pozitivă a proiectului hotărârii Guvernului „cu privire la modificarea fondatorului unor instituții de învățământ și de cercetare”, fiind expusă concluzia proprie, fără acceptul scris al ministrului de a nu transmite instituțiile publice din sfera științei și cercetării în subordinea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării.

Reclamanta a adăugat că, în perioada 8 februarie 2018 – 24 februarie 2018 s-a aflat în concediu medical. Drept urmare, prin ordinul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova nr. 138-p din 26 februarie 2018 a fost dispusă modificarea ordinului nr. 79-p din 6 februarie 2018, substituind data destituirii din funcție 13 februarie 2018 cu 27 februarie 2018, data aducerii ordinului la cunoștință și ultima zi de lucru.

În opinia reclamantei, ordinul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova nr. 79-p din 6 februarie 2018, este ilegal și urmează a fi anulat. Or, acțiunile întreprinse pe marginea proiectului hotărârii de Guvern „cu privire la modificarea fondatorului unor instituții de învățământ și de cercetare”, parvenit în minister pentru examinare, a fost executat de către dânsa în strictă conformitate cu procedura stabilită pentru examinare, elaborarea și aprobarea proiectelor de acte normative și a fost coordonat cu toți responsabilii din cadrul ministerului.

Mai mult, angajatorul – Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova a încălcat procedura legală stabilită pentru aplicarea sancțiunii disciplinare „destituirea din funcția publică”, motiv care invalidează valabilitatea juridică a acestui act.

Cât privește solicitarea de reparare a prejudiciului moral, reclamanta a invocat că, acțiunile abuzive comise de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova i-au provocat o stare de stres, care a agravat starea sănătății. Drept urmare fiind supusă unui tratament medicamentos în cadrul concediului medical din 8 februarie – 24 februarie 2018.

Rodica Reșitca a solicitat anularea ordinului nr.79-p din 6 februarie 2018 „cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare” emis de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova; restabilirea în serviciu, în funcția de șef al serviciului știință, educație și extensiune rurală în cadrul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova din 28 februarie 2018; încasarea salariului integral pentru toată perioada absenței forțate de la serviciu începând cu 28 februarie 2018; repararea prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 3 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central a fost admisă parțial acțiunea depusă de către Rodica Reșitca. A fost anulat ordinul nr. 79-p din 6 februarie 2018, emis de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova, ca fiind emis contrar prevederilor legii. A fost restabilită Rodica Reșitca în funcția de șef al serviciului știință, educație și extensiune rurală în cadrul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova, din 28 februarie 2018. A fost încasat din contul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova în beneficiul Rodicăi Reșitca salariul pentru absența forțată de la serviciu, pentru perioada 28 februarie 2018 – 3 septembrie 2018. A fost încasat din contul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova în beneficiul Rodicăi Reșitca prejudiciul moral în sumă de 5 000 de lei și cheltuielile de judecată pentru servicii de asistență juridică în sumă de 5 000 de lei.

Prin decizia din 26 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova și a fost menținută hotărârea din 3 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

La 22 mai 2019, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova prin intermediul poștei electronice a depus recurs împotriva deciziei din 26 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat că, nu este de acord cu hotărârile instanțelor de judecată, le consideră neîntemeiate și ilegale, întrucât au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material, și nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată.

A mai menționat că, este eronată și contrară materialelor cauzei concluzia instanțelor de judecată precum că recurentul a încălcat prevederile art. 59 alin. (3) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

A explicat că, instanțele de judecată au interpretat eronat prevederile pct. 47, 48 subpct.1) din Regulamentul cu privire la comisia de disciplină aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 201/2009.

A specificat că, atât instanța de fond cât și instanța de apel au dat dovadă de lipsă de obiectivitate atunci când au afirmat că din materialele cauzei nu au putut constata care sunt acele abateri disciplinare care au adus atingere prestigiului autorității publice în care activează funcționarul public, fără a reține în motivarea deciziei prevederile ordinului contestat, în care se menționează expres fapta care a adus prejudiciu autorității publice și anume „prin acțiunea reclamantei de expediere a unui demers conducătorilor și adjunctilor instituțiilor publice din sfera științei, inovării și educației din subordinea Ministerului, care conține o viziune proprie, contrară viziunii oficiale a Ministerului”.

A indicat că, instanța eronat invocă dispozițiile art. 211¹ din Codul muncii, care reglementează încălcările grave a obligațiilor de muncă, întrucât în speță se aplică prevederile legii speciale și anume Legea nr. 158/2008, fiind raporturi stabilite între autoritatea publică și funcționarul public.

Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin referința depusă la data de 9 octombrie 2019, avocatul Anatolie Lupașcu a solicitat respingerea recursului.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Instanța de recurs menționează că decizia instanței de apel a fost pronunțată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ. Respectiv, termenul de declarare al recursului urmează fi calculat conform dispozițiilor instituite de Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 26 februarie 2019, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent, la dosar lipsesc.

Prin urmare, recursul declarat la 22 mai 2019, este în termen.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

La 20 noiembrie 2019, examinând admisibilitatea recursului depus de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova,

completul de admisibilitate specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a numit examinarea recursului în fond, în complet de cinci judecători, cu citarea participanților la proces.

În ședința de judecată a instanței de recurs s-au prezentat Rodica Reștica, avocatul Anatolie Lupașcu în interesele reclamantei/intimatei și reprezentantul recurentului Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova – Dogotari Vasilii, care au susținut pozițiile invocate anterior.

Studiind materialele dosarului, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (1), (2) din Legea contenciosului administrativ (în vigoare până la 1 aprilie 2019), contenciosul administrativ ca instituție juridică are drept scop contracararea abuzurilor și exceselor de putere ale autorităților publice, apărarea drepturilor persoanei în spiritul legii, ordonarea activității autorităților publice, asigurarea ordinii de drept.

Orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Conform art. 26 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ (în vigoare până la 1 aprilie 2019), actul administrativ contestat poate fi anulat, în tot sau în parte, în cazul în care: a) este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii; b) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței; c) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite.

Din suportul probatoriu anexat la materialele cauzei s-a constatat cu certitudine că, prin ordinul nr. 85p din 29 aprilie 2008 Rodica Reștica a fost angajată în serviciu, în cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

Prin hotărârea Guvernului nr. 594 din 26 iulie 2017 cu privire la restructurarea administrației publice centrale de specialitate, s-a modificat denumirea Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor în Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, fiind reorganizat prin absorbția Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și a Ministerului Mediului, preluând domeniile de activitate și devenind succesor de drepturi și obligații al acestora.

Pe parcursul activității sale, Rodică Reștica i-au fost conferite, în rezultatul evaluării performanțelor, grade de calificare mai superioare, cel mai mare fiind gradul de calificare de consilier de stat de clasa I-a. Totodată, Rodica Reștica a fost promovată succesiv în ierarhia funcțiilor de serviciu de șef-adjunct, șef-interimar, și respectiv – șef Direcție știință, formare profesională și extensiune rurală, ulterior reorganizată în Direcția știință, educație și extensiune rurală, fapt ce se atestă prin copia carnetului de muncă (f.d.9-13).

La data de 6 februarie 2018, prin ordinul nr. 79p a Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova, Rodică Reșitca i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară – destituire din funcția publică de Șef al Serviciului știință, educație și extensiune rurală, începând cu data de 13 februarie 2018 (f.d.6).

Conform certificatului eliberat de instituția medicală, Rodica Reșitco în perioada 8 februarie 2018 – 24 februarie 2018 s-a aflat în concediu medical (f.d.7).

Astfel, prin ordinul nr. 139p din 26 februarie 2018 Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova a dispus modificarea ordinului nr. 79p din 6 februarie 2018, substituind data destituirii din funcție 13 februarie 2018 cu data de 27 februarie 2018 (f.d.8).

La 23 martie 2018 Rodica Reșitco adresându-se cu prezenta acțiune a solicitat anularea ordinului nr.79-p din 6 februarie 2018 „cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare” emis de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova; restabilirea în serviciu, în funcția de șef al serviciului știință, educație și extensiune rurală în cadrul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova din 28 februarie 2018; încasarea salariului integral pentru toată perioada absenței forțate de la serviciu începând cu 28 februarie 2018; repararea prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată

Instanțele ierarhic inferioare fiind investite cu judecarea prezentei cauze au concluzionat asupra temeiniceii acțiunii.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, ascultând explicațiile participanților la proces, conchide că soluția dată de către instanțele judecătorești este una întemeiată și legală.

În favoarea concluziei date se menționează următoarele.

În conformitate cu dispozițiile art. 58 din Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, pentru comiterea abaterilor disciplinare, funcționarului public îi pot fi aplicate următoarele sancțiuni disciplinare: a) avertisment; b) mustrare; c) mustrare aspră; d) suspendarea dreptului de a fi promovată în funcție în decursul a doi ani; g) destituirea din funcția publică; h) retrogradarea în funcție și/sau în grad de calificare.

În temeiul art. 59 alin. (3) din Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, sancțiunea disciplinară, cu excepția celei specificate la art.58 lit. a), nu poate fi aplicată decât după cercetarea prealabilă a faptei imputate și după audierea echitabilă a funcționarului public de către comisia de disciplină, în termen de cel mult o lună de la data constatării abaterii.

Pct. 32 din hotărârea Guvernului nr. 519 din 22 iunie 2010 cu privire la aprobarea completărilor ce se operează în hotărârea Guvernului nr.201 din 11 martie 2009, statuează că, sesizarea se depune la secretariatul (cancelaria) autorității publice în cadrul căreia își desfășoară activitatea funcționarul public a cărui faptă este sesizată. Aceasta se transmite președintelui comisiei de disciplină, în termen de cel mult 2 zile lucrătoare de la depunere.

Conform pct. 36, 37, 38 din aceeași hotărâre, după primirea sesizării, președintele comisiei de disciplină, în termen de cel mult 2 zile lucrătoare, remite sesizarea

secretarului comisiei pentru înregistrare și desfășurarea anchetei de serviciu. Ancheta de serviciu se desfășoară într-un termen de cel mult 7 zile lucrătoare.

În cazurile mai complexe, cu acordul președintelui, desfășurarea anchetei de serviciu poate fi prelungită cu încă cel mult 3 zile lucrătoare.

Desfășurarea anchetei de serviciu presupune:

- 1) examinarea sesizării;
- 2) audierea funcționarului public a cărui faptă constituie obiectul sesizării;
- 3) audierea persoanei care a formulat sesizarea;
- 4) culegerea informațiilor considerate necesare pentru rezolvarea cazului, prin mijloacele prevăzute de lege, inclusiv audierea oricăror alte persoane ale căror declarații pot înlesni soluționarea cazului;
- 5) administrarea probelor, precum și verificarea documentelor și a declarațiilor prezentate.

La caz, contrar prevederilor legale menționate, s-a stabilit că pe parcursul anchetei de serviciu a fost luată în calcul doar sesizarea Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova cu actele anexe, fapt ce rezultă atât din procesul verbal nr. 1 al ședinței comisiei de disciplină din 26 ianuarie 2018 cât și din raportul întocmit de către secretarul comisiei de disciplină (f.d.29-31).

Totodată, la acest segment, instanța de recurs apreciază critic alegația recurentului precum că întrucât Regulamentul cu privire la comisia de disciplină nu reglementează cum se desfășoară audierea funcționarului public cercetat și a altor persoane la etapa anchetei de serviciu, declarațiile persoanelor audiate au fost consemnate sintetic în raportul secretarului comisiei de disciplină.

Or, de fapt alegația dată este contrară dispozițiilor pct. 38 din hotărârea Guvernului nr. 519 din 22 iunie 2010 cu privire la aprobarea completărilor ce se operează în hotărârea Guvernului nr.201 din 11 martie 2009.

În conformitate cu dispozițiile pct. 43 din hotărârea sus menționată, după stabilirea locului, datei și orei desfășurării ședinței comisiei, președintele dispune citarea membrilor comisiei, funcționarului public a cărui faptă a fost sesizată, persoanei care a formulat sesizarea, precum și a altor persoane ale căror declarații pot înlesni soluționarea cazului.

Conform pct. 44 și 45 din aceeași hotărâre, citarea se face de către secretar cu cel puțin 2 zile lucrătoare înainte de ziua desfășurării ședinței comisiei. Citarea se face prin înștiințare scrisă, care se înmânează personal, cu semnătură de primire sau se expediază prin poștă, indicându-se locul, data și ora ședinței comisiei. Citarea se poate face și prin notă telefonică sau telegrafică ori prin mijloace electronice. Concomitent cu citarea, funcționarului public cercetat și membrilor comisiei li se prezintă o copie a raportului privind ancheta de serviciu.

În speță, se reține că reclamanta/intimata a fost anunțată despre ședința comisiei disciplinare din 1 februarie 2018, ora 16.00 abia la data de 31 ianuarie 2018, ora 10.52 min., adică cu doar o zi înainte de ședință, contrar normelor în vigoare.

În continuare, se notează pct. 4 din hotărârea Guvernului nr. 519 din 22 iunie 2010 cu privire la aprobarea completărilor ce se operează în hotărârea Guvernului nr.201 din 11 martie 2009, care prevede că comisia de disciplină se constituie prin actul administrativ al conducătorului autorității publice.

Conform art. 59 alin. (4) din Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, din comisia de disciplină face parte în mod

obligatoriu un reprezentant al organizației sindicale reprezentative sau, în cazul în care sindicatul nu este reprezentativ sau funcționarii publici nu sânt organizați în sindicat, un reprezentant desemnat prin votul majorității funcționarilor publici pentru care este organizată comisia de disciplină.

În speță, instanțele ierarhic inferioare corect au stabilit că din Procesul-verbal nr. 2 din 1 februarie 2018 al ședinței comisiei de disciplină rezultă că, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova a constituit comisia disciplinară fără includerea în componența acesteia a unui reprezentant al organului sindical (f.d.47), ceea ce contravine prevederilor legale în vigoare.

Tot, din actele sus menționate se atestă că, în cadrul ședinței comisiei de disciplină nu au fost audiate explicațiile funcționarului public Rodica Reșitca referitor la fapta comisă, și nu există nici refuzul acesteia de a da explicații.

Deși, pct. 47 din hotărârea Guvernului nr. 519 din 22 iunie 2010 cu privire la aprobarea completărilor ce se operează în hotărârea Guvernului nr.201 din 11 martie 2009, prevede expres că comisia de disciplină este obligată să ceară funcționarului public cercetat o explicație scrisă privind fapta comisă. Refuzul funcționarului public de a prezenta explicația respectivă se consemnează în procesul-verbal.

La fel, și art. 59 alin. (6) din Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, stipulează că comisia de disciplină *este obligată* să ceară funcționarului public o *explicație scrisă* privind fapta comisă.

Respectiv, nu poate fi reținut argumentul din cererea de recurs precum că atât din raportul secretarului comisiei de disciplină cât și din procesul verbal nr. 2 din 1 februarie a comisiei de disciplină rezultă că Rodica Reșitca a fost audiată (i s-a ascultat explicațiile) pe marginea faptei comise, deoarece normele legale expuse supra indică expres că comisia de disciplină este obligată să ceară funcționarului public o explicație scrisă, ceea ce de fapt nu a fost efectuat.

Mai mult, Colegiul lărgit precizează că explicația scrisă anexată la materialele cauzei (f.d.50) a fost adresată ministrului Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova, Liviu Volconovici, și nicidecum nu a fost prezentată la cererea comisiei de disciplină.

În conformitate cu pct. 48, 49 din hotărârea Guvernului nr. 519 din 22 iunie 2010 cu privire la aprobarea completărilor ce se operează în hotărârea Guvernului nr.201 din 11 martie 2009, la ședință sau, după caz, la ședințele de examinare a cauzei, comisia de disciplină: 1) audiază secretarul referitor la propunerea privind sancțiunea disciplinară aplicabilă sau, după caz, clasarea cauzei; 2) audiază funcționarul public cercetat sau reprezentantul acestuia; 3) audiază persoana care a formulat sesizarea; 4) administrează probele.

Persoana care a formulat sesizarea se audiază separat de funcționarul public cercetat.

La acest capitol, instanțele ierarhic inferioare corect au stabilit că potrivit procesului verbal nr. 2 din 1 februarie 2018 al ședinței comisiei de disciplină a Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova, secretarul comisiei de disciplină – Nadejda Cristea a prezentat doar raportul referitor la propunerea aplicării sancțiunii disciplinare, fără a fi audiată sau a se expune asupra desfășurării anchetei de serviciu sau referitor la rezultatele cercetării (f.d.47-49).

De asemenea, s-a stabilit că comisia de disciplină a audiat persoana care a formulat sesizarea – adică ministrul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova, Liviu Volconovici.

Drept urmare, instanța de recurs reține ca fiind întemeiată concluzia instanțelor de judecată precum că ancheta de serviciu a fost efectuată cu încălcarea procedurii prevăzute de normele legale în vigoare.

Concomitent, se precizează că, prin ordinul nr. 79p din 6 februarie 2018 modificat prin ordinul nr. 139p din 26 februarie 2018 Rodica Reșitca a fost destituită din funcție de către ministrul Liviu Volconovici în temeiul art. 57 lit. g) din Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, care prevede că constituie abateri disciplinare acțiunile care aduc atingere prestigiului autorității publice în care activează funcționarul public.

Din ordinul nr. 79p din 6 februarie 2018 rezultă că prin acțiunile Rodicăi Reșitca a fost creată o situație de incertitudine în relația de activitate a conducătorilor instituțiilor de subordonare cu conducătorul autorității publice – Ministerul ce a constituit abateri disciplinare care au avut drept consecințe grave.

În acest context, instanța de recurs conchide ca fiind întemeiată concluzia instanțelor ierarhic inferioare precum că din materialele cauzei este imposibil de a constata care sunt acele abateri disciplinare care au adus atingere prestigiului autorității publice în care activează funcționarul public.

În conformitate cu art. 263 lit. b) din Codul muncii, în afară de cazurile de încetare a contractului individual de muncă în temeiurile prevăzute de prezentul cod și de alte acte normative, contractul individual de muncă încheiat cu conducătorul unității poate înceta în caz de: emitere de către organul abilitat sau proprietarul unității a ordinului (dispoziției, deciziei, hotărârii) întemeiat juridic de încetare a contractului individual de muncă înainte de termen.

Conform art. 211¹ din Codul muncii, se consideră încălcare gravă a obligațiilor de muncă următoarele acțiuni ale salariatului:

a) primirea și eliberarea bunurilor, precum și a mijloacelor bănești fără perfectarea documentelor corespunzătoare;

b) acordarea serviciilor prin uzul funcției în schimbul unei remunerații, unui serviciu sau altor beneficii;

c) folosirea în scopuri personale a banilor încasați;

d) folosirea în scopuri personale a bunurilor angajatorului și a bunurilor aflate în gestiunea angajatorului (mijloace fixe aflate în proprietate, arendă, comodat) fără acordul în scris al acestuia;

e) nerespectarea clauzei de confidențialitate;

f) încălcarea cerințelor de securitate și sănătate în muncă, constatată, în formă scrisă, de conducătorul unității, de lucrătorul desemnat, de serviciul intern ori extern de protecție și prevenire sau de Inspectoratul de Stat al Muncii, dacă această încălcare a atras consecințe grave (accident de muncă, avarie) sau a creat un pericol real și iminent al survenirii unor asemenea consecințe;

g) refuzul de a trece examenul medical, în cazul în care acesta este obligatoriu, iar salariatul a fost informat de către angajator, în formă scrisă, despre obligația de a trece examenul medical;

h) cauzarea unui prejudiciu material mărimea căruia depășește cinci salarii medii lunare pe economie prognozate.

Ținând cont de normele legale invocate, se reține că instanțele de judecată corect au concluzionat asupra imposibilității constatării dacă fapta imputată Rodicăi Reșitca se încadrează în prevederile art. 211¹ din Codul muncii.

Mai mult, la segmentul dat, Colegiul lărgit apreciază critic și argumentul recurentului precum că „instanțele au aplicat eronat prevederile din Codul muncii, deoarece în speță se aplică prevederile legii speciale –Legea nr. 158/2008, având în vedere raportul stabilit între autoritatea publică și funcționarul public”.

Or, acest argument este contrar art. 76 din Legea nr. 158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, care statuează că, dispozițiile prezentei legi se completează cu prevederile legislației muncii, cu reglementările de drept comun civile, administrative sau penale, după caz, în măsura în care nu contravin legislației speciale care reglementează activitatea funcționarilor publici.

În consecință, instanța de recurs conchide a fi corectă și întemeiată soluția instanțelor de judecată privind ilegalitatea ordinului de concediere nr. 79p din 6 februarie 2018.

În continuare, conform art. 89 din Codul muncii, se menționează că salariatul transferat nelegitim la o altă muncă sau eliberat nelegitim din serviciu poate fi restabilit la locul de muncă prin negocieri directe cu angajatorul, iar în caz de litigiu - prin hotărâre a instanței de judecată. La examinarea litigiului individual de muncă de către instanța de judecată, angajatorul este obligat să dovedească legalitatea și să indice temeiurile transferării sau eliberării din serviciu a salariatului. În cazul contestării de către salariatul membru de sindicat a ordinului de concediere, instanța de judecată va solicita acordul (opinia consultativă) al organului (organizatorului) sindical privind concedierea salariatului respectiv. Imediat după pronunțarea hotărârii instanței de judecată privind restabilirea salariatului la locul de muncă, angajatorul este obligat să emită un ordin de restabilire, pe care îl aduce la cunoștința salariatului, sub semnătură, în termen de 3 zile lucrătoare de la data emiterii.

Respectiv, prin prisma art. 89 din Codul muncii și dat fiind că, a fost constatată ilegalitatea ordinului nr. 79p din 6 februarie 2018 a Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova, prin care Rodica Reșitca a fost destituită din funcția publică – șef al Serviciului știință, educație și extensiune rurală, instanța de recurs consideră întemeiată concluzia instanțelor inferioare de a o restabili pe Rodica Reșitca în funcția deținută anterior concedierii.

Subsidiar, se invocă prevederile art. 330 alin. (1) lit. b) din Codul muncii conform căruia, angajatorul este obligat să compenseze persoanei salariul pe care aceasta nu l-a primit, în toate cazurile privării ilegale de posibilitatea de a munci. Această obligație survine, în particular, în caz de eliberare ilegală din serviciu sau transfer ilegal la o altă muncă.

Tot, la acest capitol se reține și art. 90 alin. (1) și (2) lit. a), care prevede că, în cazul restabilirii la locul de muncă a salariatului transferat sau eliberat nelegitim din serviciu, angajatorul este obligat să repare prejudiciul cauzat acestuia. Repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în: plata obligatorie a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime nu mai mică decât salariul mediu al salariatului pentru această perioadă.

La caz, s-a stabilit că, Rodica Reșitca a fost privată abuziv de posibilitatea de a munci, ca urmare a concedierii ilegale din 6 februarie 2018. Circumstanță în care

aceasta este în drept de a solicita compensarea salariului pentru toată perioada respectivă, în mărime nu mai mică decât salariul mediu.

Raportând prevederile legale citate la circumstanțele reținute, Colegiul judiciar notează că fiind justă soluția instanțelor ierarhic inferioare privind admiterea cerinței de încasare a salariului pentru lipsa forțată de la serviciu.

Consecință de drept a răspunderii angajatorului față de angajat conform art.90 din Codul muncii este stabilită și repararea prejudiciului moral, cu mențiunea că, mărimea reparării prejudiciului moral se determină de către instanța de judecată, ținându-se cont de aprecierea dată acțiunilor angajatorului, dar nu poate fi mai mică decât un salariu mediu lunar al salariatului.

În conformitate cu art. 329 alin. (1) și (2) din Codul muncii, angajatorul este obligat să repare integral prejudiciul material și cel moral cauzat salariatului în legătură cu îndeplinirea de către acesta a obligațiilor de muncă, în cazul discriminării salariatului la locul de muncă sau ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel. Prejudiciul moral se repară în formă bănească sau într-o altă formă materială determinată de părți. Litigiile și conflictele apărute în legătură cu repararea prejudiciului moral se soluționează de instanța de judecată, indiferent de mărimea prejudiciului material ce urmează a fi reparat.

Deci, atât legislația muncii, cât și jurisprudența reglementează obligația angajatorului la repararea prejudiciului moral în caz de privare ilegală de posibilitatea de a munci, care nu poate fi mai mic decât un salariu mediu lunar al salariatului.

Dat fiind că, Rodica Reșitca a fost eliberată din funcția de șef al Serviciului știință, educație și extensiune rurală ilegal, și astfel i s-a îngrădit dreptul de a munci, Colegiul lărgit consideră ca fiind justă concluzia instanței de admitere a pretenției privind încasarea prejudiciului moral în cuantum de 5 000 de lei, sumă care este echitabilă și proporțională, ce corespunde criteriului stabilit de norma idem de asigurare a minimului cuantumului prejudiciului moral.

Or, de fapt, suma prejudiciului moral solicitată de către Rodica Reșitca în mărime de 50 000 de lei este vădit excesivă.

Referitor la pretenția de încasare a cheltuielilor de judecată, instanța de recurs notează următoarele.

Conform art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

În conformitate cu dispozițiile art. 82 din Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și cheltuielile de judecare a pricinii.

Conform art. 90 lit. i) din Codul de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: cheltuielile de asistență juridică.

În temeiul art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Având în vedere dispozițiile legale sus nominalizate, se menționează că instanțele de judecată întemeiat au admis pretenția de compensare a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5 000 de lei, care sunt reale, necesare și rezonabile.

Prin urmare, în condițiile date, nu pot fi reținute celelalte argumente ale recurentului, deoarece acestea sunt declarative, lipsite de suport legal și probatoriu.

Totodată, Colegiul judiciar relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova asemenea aspecte nu se regăsesc.

Analizând întregul material probator administrat în cauză, prin prisma criticilor invocate de către recurent, completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră la caz soluția instanțelor ierarhic inferioare este întemeiată și legală.

Astfel, din considerentele menționate, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul depus de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul depus de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

Nina Vascan

Nicolae Craiu